

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 2 Digitale democratie

10 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave van het verband tussen Mills mensbeeld en zijn ontplooiingsliberalisme: door te leven vanuit eigen hartstochten/verlangens ontwikkelen mensen zich tot vrije/creatieve/zelfstandig denkende/autonome mensen 1
- een uitleg met dit verband dat Mill voorstander zou kunnen zijn van het initiatief in Barcelona: burgers kunnen zich ontwikkelen tot autonome wezens doordat zij de vrijheid krijgen om te handelen vanuit hun eigen verlangens / doordat zij de vrijheid krijgen creatieve oplossingen te bedenken 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Mill ontwikkelen mensen die vanuit zichzelf en vanuit eigen hartstochten en verlangens leven, zich tot vrije en zelfstandig denkende mensen. 1
- Mill is voorstander van politieke betrokkenheid. Hij zou een voorstander kunnen zijn van het initiatief in Barcelona, omdat deze burgers kunnen leven en handelen vanuit hun eigen verlangens naar minder luchtvervuiling en geluidsoverlast. Ze bedenken samen creatieve oplossingen zoals het ophangen van sensoren, waardoor het sociale gevoel en algemeen welzijn toenemen. Ze ontwikkelen zich hierdoor tot autonome wezens. 1

11 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg met de begrippen zelfliefde en eigenliefde dat burgers in de moderne samenleving hun natuurlijke vrijheid zijn verloren: het contact met de eigen innerlijke stem (zelfliefde) wordt door het samenleven overheerst door ijdelheid / vergelijking met anderen (eigenliefde) 1
- een uitleg dat burgers in Barcelona door het delen van data hun natuurlijke vrijheid niet herwinnen als citoyens, omdat het delen van data geen actieve deelname aan het wetgevende proces is / omdat zij zo niet de algemene wil vaststellen 1
- een argument tegen de opvatting dat burgers in een moderne samenleving hun natuurlijke vrijheid verliezen, met het voorbeeld van Barcelona 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Rousseau zijn mensen in de moderne samenleving hun natuurlijke vrijheid verloren, omdat ze niet leven uit zelfliefde maar uit eigenliefde. Ze vergelijken zichzelf met anderen, waardoor ijdelheid hun eigen innerlijke stem overheerst. Alleen als je leeft vanuit je eigen innerlijke stem en dus je eigen wet volgt, ben je volgens Rousseau werkelijk vrij. 1
- De bewoners van Barcelona delen hun data en bepalen waarvoor het gemeentebestuur die data mag gebruiken. Maar dat is niet te vergelijken met het gezamenlijk vaststellen van de algemene wil en zo direct deelnemen aan het wetgevende proces. Ze hebben misschien wel indirect invloed op wat het gemeentebestuur kan besluiten op basis van die data, maar ze herwinnen niet hun vrijheid door zichzelf de wet te stellen, zoals de citoyens in de directe democratie van Rousseau. 1
- Burgers verliezen in moderne samenlevingen niet hun natuurlijke vrijheid zoals Rousseau beweert. Het voorbeeld van Barcelona laat goed zien dat juist in moderne samenlevingen burgers de mogelijkheid hebben om te leven vanuit wat ze zelf belangrijk vinden. Niet met de eis van directe democratie en het vaststellen van de algemene wil zoals Rousseau wil, maar wel door als burger zelf de regie te nemen over welke data je wel en niet deelt met het gemeentebestuur. 1

12 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat de digitalisering van Estland een voorbeeld is van het deliberatieve model voor democratie met het begrip legitimiteit: door debat wordt instemming geëist van iedereen die door de wet wordt geraakt 1
- een argumentatie of het voorbeeld van het deliberatieve model van Estland een goed antwoord is op de anarchistische uitdaging aan democratie 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- De digitalisering van Estland is een voorbeeld van het deliberatieve model voor democratie, omdat burgers met elkaar voorstellen doen, daarover geïnformeerd discussiëren en de regering op basis daarvan een wetswijziging heeft uitgevoerd. Er is gezocht naar instemming van burgers en politici door alle burgers op wie de corruptie effect heeft te betrekken bij online voorstellen doen en overeenstemming vinden over wetswijzigingen. Daarmee is er sprake van legitimiteit van de wet die door het volk is gesteld en die geldt voor datzelfde volk. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Ik vind het deliberatieve model van Estland een goed antwoord op de anarchistische uitdaging aan democratie. Kern van die uitdaging is dat niet iedereen in een democratie vrij is, omdat standpunten die in de minderheid zijn het bij stemmingen altijd verliezen van die van de meerderheid. Je moet dus iets anders doen dan alleen maar stemmen. Door burgers zelf voorstellen te laten doen, die allemaal van achtergrondinformatie te voorzien en het debat erover voor iedereen toegankelijk te maken, voorkom je zo goed mogelijk dat de standpunten van minderheden ondergesneeuwd raken door die van de meerderheid en dus niet iedereen vrij is. Op die manier kunnen de burgers van Estland dus zichzelf regeren.

1

of

- Ik vind het deliberatieve model van Estland geen goed antwoord op de anarchistische uitdaging. Door die digitalisering is er begrip van alle betrokkenen voor de genomen wetswijziging, dat is goed voor de harmonie in een samenleving, maar het betekent niet dat elke burger ook zijn eigen wet volgt en dus vrij is. Er zullen burgers zijn van wie de voorstellen niet zijn uitgevoerd. Dat ze begrijpen waarom dat is gebeurd, is niet hetzelfde als kunnen leven volgens je eigen wetten. Voor een werkelijk goed antwoord op de anarchistische uitdaging aan democratie moet de staat verdwijnen.

1

13 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een reden waarom mensen volgens Dahl tot bloei komen in een democratie: alleen democratieën bieden de voorwaarden waaronder mensen zelfstandiger / meer betrokken / verantwoordelijker / meer intellectueel zijn
- een uitleg met de weergegeven reden van Dahl over menselijke bloei in een democratie, dat burgers van Estland door de digitalisering tot bloei komen

1

1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Dahl kunnen alleen in een democratie mensen zelfstandiger en verantwoordelijker zijn, omdat ze kunnen handelen in hun eigen belang en de ruimte hebben om belangen van anderen in acht te nemen.
- In Estland mogen alle burgers voorstellen doen en ze kunnen allemaal deelnemen aan het overleg. Iedereen kan digitaal meedoen en volgen wat er gebeurt. Mensen worden in Estland dus uitgenodigd om zelfstandig en verantwoordelijk te zijn. Hierdoor komen zij volgens Dahl tot bloei.

1

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een argument vanuit de plicht (plichtethiek) voor Bria's opvatting dat medewerkers van de overheid open moeten zijn over hoe er wordt omgegaan met digitale gegevens van burgers: handelen volgens een regel waarvan je kunt willen dat het een algemene wet wordt / behandel een ander niet alleen als middel maar ook altijd als doel op zichzelf 1
- een argument vanuit de deugd (deugdedethiek) voor Bria's opvatting dat medewerkers van de overheid open moeten zijn over hoe er wordt omgegaan met digitale gegevens van burgers: handelen vanuit het juiste midden tussen twee uitersten / handelen vanuit een goede karakterhouding 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- In de plichtethiek moet je een algemene wet kunnen maken van de regels van waaruit je handelt. Als je dus wilt dat burgers open zijn en allerlei gegevens delen met de overheid, dan geldt die openheid voor iedereen en dus ook voor medewerkers van de overheid. Je moet dus als burger kunnen zien welke van jouw digitale gegevens de overheid met welke reden waarvoor gebruikt, zodat je weet dat de overheid jou bijvoorbeeld als mogelijke fraudeur ziet. 1
- In de deugdedethiek handel je vanuit het juiste midden tussen twee uitersten. Openheid van medewerkers van de overheid kan bijvoorbeeld het midden zijn tussen onbezonnen openheid en geheimzinnigheid. Die medewerkers moeten niet indiscreet privégegevens delen van burgers, maar ook niet bewust relevante informatie achterhouden. Medewerkers van de overheid die deugdzzaam handelen, geven dus inzage in wat er met de digitale gegevens van burgers gebeurt, ze laten zien dat ze burgers niet ongefundeerd bespioneren en brengen burgers niet in gevaar door te veel openheid te geven over burgerinformatie. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat een argumentatie dat burgers zelf moeten kunnen beslissen over hun data met twee van de volgende voordelen: 2

- Democratie helpt een regering van kwaadaardige autocraten te voorkomen.
- Democratie garandeert burgers een aantal fundamentele rechten die niet-democratische systemen niet verlenen en niet kunnen verlenen.
- Democratie verzekert burgers een grotere mate van persoonlijke vrijheid dan enig haalbaar alternatief.
- Democratie helpt mensen hun fundamentele belangen te beschermen.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om de vrijheid tot zelfbeschikking uit te voeren en te leven onder wetten die ze zelf gekozen hebben.
- Alleen een democratische regering kan personen maximaal in staat stellen om morele verantwoordelijkheid te nemen.
- Democratie bevordert menselijke ontwikkeling volwaardiger dan enig haalbaar alternatief.
- Alleen een democratische regering kan een relatief hoge mate van politieke gelijkheid bevorderen.
- Moderne representatieve regeringen voeren geen oorlog met elkaar.
- Landen met democratische regeringen zijn over het algemeen welvarender dan landen met niet-democratische regeringen.

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Dahl helpt democratie om een regering van wrede en kwaadaardige autocraten te voorkomen. Als je de baas bent over je eigen data, kan je als burger zien dat de overheid jouw gegevens gebruikt en waarvoor. Mocht de overheid kwaadaardige bedoelingen hebben met jouw gegevens, dan kunnen burgers dat makkelijker voorkomen als ze inzage hebben in wat de overheid met hun gegevens van plan is dan wanneer ze die inzage niet hebben. Een regering die niet laat zien welke data ze van burgers waarvoor gebruikt, geeft burgers die mogelijkheid niet, maar regeert eigenlijk over de hoofden van burgers heen en legt de wet op van bovenaf, zonder inzicht voor burgers. Dat is dus niet democratisch. 1
- Volgens Dahl verzekert democratie burgers bovendien een grotere mate van persoonlijke vrijheid dan enig haalbaar alternatief. Als je als burger zelf bepaalt en weet wie wat met welke gegevens van jou doet – bijvoorbeeld of de overheid per se moet weten of jij je tegen corona of mazelen hebt laten vaccineren of niet – dan wordt jouw persoonlijke vrijheid gegarandeerd. Je mag immers zelf bepalen welke gegevens van jou door wie worden ingezien. Als een overheid jou die mogelijkheid niet geeft, dan is die overheid niet democratisch omdat je als burger dan niet de macht hebt over jezelf en jouw gegevens. 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg van Dahls kritiek op Plato dat er geen wetenschap van het regeren bestaat: Plato verwacht morele kennis met natuurwetenschappelijke kennis 1
- een argumentatie met Bria's opvatting dat de overheid morele vragen moet stellen over het gebruiken van data van burgers, voor Dahls opvatting dat er geen wetenschap van regeren bestaat omdat morele kennis geen natuurwetenschappelijke kennis is / voor Plato's opvatting dat alleen een regering van politieke experts absolute morele kennis heeft 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens Plato kan alleen een regering van politieke experts een land besturen. Zij zijn koning-filosofen en hebben absolute morele kennis. Volgens Dahl verwacht Plato met de Idee van het Goede en Rechtvaardige morele wetenschap met natuurwetenschap. Morele kennis is niet te bewijzen volgens Dahl, er bestaat dus geen wetenschap van het regeren zoals Plato beweert. 1
- Ik ben het met Bria eens dat de overheid morele vragen moet stellen over privacy, veiligheid en openheid bij het gebruik van digitale data van burgers. Ik denk dat je daarvoor een filosoof of een ethicus in de regering nodig hebt die begrijpt wat er bij datagebruik door de overheid voor burgers op het spel staat en hoe die belangen het best kunnen worden gewaarborgd. In die zin ben ik het eens met Plato dat een regering moet bestaan uit politieke experts die verstandig en redelijk zijn om op basis van morele afwegingen de juiste beslissingen hierover te nemen. 1

of

- Ik ben het eens met Dahl: wetenschap van het regeren bestaat niet omdat morele wetenschap niet te vergelijken is met natuurwetenschap. Er bestaat niet zoiets als een absoluut moreel idee, dus je kunt regeerders nooit toerusten met een moreel kompas waarin ze altijd moreel de juiste beslissingen nemen. Ik vind wel dat Bria gelijk heeft en dat een overheid morele vragen moet stellen over datagebruik en privacy van burgers. Maar dat kan prima in een democratische regering zonder wetenschap van het regeren. Als burger kan je gewoon stemmen op een partij die morele vragen stelt over de privacy, veiligheid en openheid van jouw data. 1